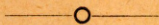

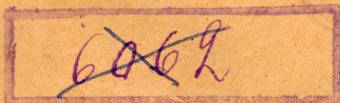

ooo

Meelespea.

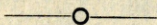
Martin Priitast.

Rurefaares.

1921.

Weelespea.

Martin Prifast.

Ruresaars.

1921.

Saaremaa „Kirjastus-Ühisus“ trüff, Kuresaares.

A 3617.

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
31638

15846659

Kollane mäelõhestik.

Seledasti paistis kuu üle kollase mäelõhestiku. Endisel ajal oli seal mahutam jõgi jooksnud, aga nüüd töötavad seal kullakaevajad. Mõõda mäe külge olid kullakaevajate onnid ja telgid ehitatud, ja nende taga seisis tiheda metsaga kaetud kõrge mäe hari.

Oli enne keskööd. Kullakaevajad magasivad raskest unes palama päewa töö järele. Minult Ralphi telgis oli veel liikumist näha, sest ta oli haige. „Päikesepiste“, arvos tema seltsimees, kes usinasti tema juures toimetas ja külma meega niisutatud rätikuid tema pea peale pani. Beale keskööd tundis ennast Ralph juba parema olema. Pikkamisi tõusis ta istuma ja vaatas teraselt oma juures talitama seltsimehe peale.

„Karl, kas tõik juba magavad?“

„Jah, tõik magavad ja norisewad!“

„Wäga hea, lase siis külmawee rätikud olla — ja — Karl — too see siia!“

„Meie matame selle siia telki maha. See on kõige kindlam koht. Keegi ei tea misjuukse leiduse meie oleme omandanud, — aga meie peame seda niikauaks ära peitma, kuni selleks võimalust leiame siit edasi toimetada. Küüb Karl, ei pruugi naene ja laps enam kaebada, waid nad wõiwad ka rikka inimese elu maitseada. Meie jaotame pärast oma saagi ära aga nüüd peame väga ettemaatlikud olema. Meie kullakaewajate kuningas Jerry on väga wali, ja ma usun, et ta saab ka meie õigusid kaitsma. aga tema juures on mõned pahad abilised, kes lahlemata, saawad meie leidust ära warastama ja ka meile kuuli pähe lastma.“

„Ära räägi nüüd enam,“ ütles noor-mees, kui ta nägi haigel palawiku jälle tõusma.

„Vaata, külmanee kruus on sinu kõrval, kui sina tahad oma teelt jahutada, mina olen juba kahetümne minuti pärast tagasi.“

Ta tõstis telgi ääre üles ja ronis tasakesti välja. Natulise aja pärast tuli ta väikese kotikesega tagasi, kus hiilgamad kullatükid sees olid, ja mõne minuti pärast olid nad juba telgi nurka maha maetud.

„Tambi nüüd maa pealt kõvaks ja pane minu kasti sinna peale,“ ütles Ralph, kes tõis seda toimetust oli teraselt pealt waadanud.

„Kas veel midagi,“ küsis Karl, kui telt jälle endist moodi välja nägi.

„Jah, on veel midagi“ vastas Ralph ja waatas läbitungivalt nooremehe peale.

„Meil ei ole siin piibli raamatut, aga tõsta nüüd oma parem käsi üles, ja pane pahem käsi minu kätte peale ja wannu mulle kõige selle juures mis sulle püha on, et sa meie saladust välja ei räägi, ja kui mulle midagi peaks juhtuma, et sa siis minu oja minu Mariale ja lapsELE annad!“

Wanne sai antud.

Wana kullakaemaja langes piltamisi jälle oma asemele ja ta Karl heitis magama.

Äkitselt äratas teda tasane koputamine öla pihla üles: Ralph oli oma haigusest hoolimata tema juure roninud:

„Kus on sinu revolver?“ küsis ta erutatud olekus.

Wäljas oli tasaseid sammusid kuulda, mis telgile lähenesid. Siis kuulbus kaeblik palum hää:

„Sumala pärast, andke mulle süüa!“ ja sell silmapilgul astus kõikum meesterahwa kogu telki. Tema riided olid kätisenud ja saapad katti, ja peaaegu ilma taldadeta. Paar kuivanud kätt olid palmele kottu pandud.

„Kes teie olete ja kust teie tulete?“ küsis Ralph.

„Enne peame temale süüa andma“ arwas Karl ja mõõra poole pöörates ütles ta sõbralikult: „Olge heaks istuge eht heitke

pitäli nagu teie soomitel!" Siis pani ta ühe kasti peale leiba, liha ja külma theed, ja palus mõõraft süüa.

Sõna lausnmata astus see toidu ligi, — aga enne kui tema süüa hakkas, tummardas ta peaga alla poole ja pani oma kühmanud käed filmade ette.

Ralph ja Karl mõistiswad selle tähendust: tema pidas süüa palwet.

Eht küll temal nälg oli ei puutunud tema enne toidu külge, kui ta ei olnud selle andjat tänanud.

Mõõra waimne süüa palwe ja nälginud kuhu mõjus nii Ralphi peale, et ta filmapiilguks oma kulla unustas ja tema filmade wali waade kadus.

„Kas meil ei ole enam marmeladi?" küsis ta Karli käest.

Warsti oli marmelad laua peal ja mõõras waatas tänuliku pilguga Ralphi peale. Wabete wahel süümise ajal latsus mõõras mitu korda oma saapaid, nagu tahaks ta neid jalast ära tõmmata, aga tema jõud näitas selleks napp olema.

Karl pani seda tähele ja astus tema ligi.

„Teil saab wist parem olema kui saapad teid enam ei pigista! Istuge tugewasti, ja ma tõmban nad jalaft ära.“

Tänulift pilk millega mõõras waatas, tundis Karli häbenema. Tema hinge peal olid mitmed teo patud, ja ta tundis, et ta seda tänulikku pilku wäärt ei ole.

Kui sukad ka ära olid tõmmatud, nägid Karl ja Ralph, et mõõra jalad werised ja haamu täis olid.

Sõnalausumata mõttis Karl wee ämbri ja peji mõõra jalad puhtaks. See oli teenistus, mida ta igauhele mitte ei oleks teinud, aga nüüd walmistas see temale rõõmu.

Ralph ulatas temale haawa salwi ja ta määris sellega haawatuid kohti.

„Teie olete hea Samaria mees!“ ütles mõõras südamlitult, „mina tahan Jumalat paluda, et tema teid õnnistaks ja teile teie waewa tasuks mis teie minu pärast olete näinud, minul ei ole mõimalist teile midagi tasuda!“

„Ei ole tarwis tänada ega tasust rääkida,“ vastas Karl. Siis ulatas ta temale külma mett palge pesemiseks.

„Teie sõber pani mulle mõned küsimised ette,“ alustas mõeras, „mida mina aga oma nõrkuse pärast siis vastata ei jõudnud. Küüd aga tahan ma heameelega vastata ja jälle edasi reisida.“

„Teie peate jääma, kus teie olete!“ ütles Karl, enne kui Ralph oleks oma mõtet saanud avaldada. „Puhake endid meie juures wälja, ja kui teie jälle uut jõudu olete kogunud, külap siis näeme mis ette võtta. Mina pean nii kui nii oma sõbra juures walwama ja nii mõite rahulikult minu magamise aset tarwitada.“

Warsti magas. mõõras sügawas unes, aga enne kui ta magama heitis oli ta põlmede peal Jumalat tänanud. Mõlemad kullakaemajad nägid seda, aga kumbki ei julgenud häbi pärast teine teisele filmi waadata.

II.

Douglas Adair.

„Olge nüüd head ja rääkige meile kust teie tulete!“ küsis Ralph teisel hommitul mõera käest, kui nad söögi laual istusid.

„Olete teie põhja või lõuna poolt?“

„Mina tulen lõuna poolt,“ vastas mõeras pikkamisi ja selgesti.

„Mõne nädala eest tulin mina Melbournist selle eesõhiga wälja, et tööd leida. Mina olen ennast mitmes kohas tööle pakkunud, aga igas kohas on minule ära üteldud! Wiimaks juhatati mind metsa puuraiujate juure. Ma läksin aga eksisin ära ja olin kaks päewa ümber hülkunud. Wiimaks taotasin ma juba kõik lootuse wälja peasemisest, kui korraga imeilus laulu hää! minu kõrwa kostis. Esimalt mõtlesin ma : „see on ingli laulu

hääli.“ Ta wakis natukeseks ajaks ja lõhitas oma rindu. Ralph kummardas enast Karli poole ja ütles: „Meelespea.“ Siis rääkis mõeras edasi:

„Nüüd sain ma jälle julgust ja teadsin et inimeste lähedal olen, ja warsi nägingi tuld läbi puude paisima. Minu lootus abi peale ei petnud mind. Mis pärast sündis, on teile juba teada.“

„Kuidas on teie nimi?“ küsis Karli wäheke waimimise järele.

„Douglas Abair“

„Kui wana teie olete?“

„22 aastat.“

„Mis tööd teie olete siit saadid teinud. Teie käed on walged ja pehmed?“

Douglas tõmbas oma walged sõrmed kottu ja ta pea wajus natukene alla poole.

„Üheksa kuud tagasi olen mina ainult waimuliku ametit pidanud ja pärast seda ühes ja teises kohas mitmesugust tööd teinud. Mina olen walmis iga tööd tegema.

„Kas teil ei ole sugulasi, kes teid mõiksid aid ta?“

Wõera huuled wärisefid.

„Minu sugulased on kõik surnud; mina olen koduta,“ ütles ta kurwalt. Aga kohe tõstis ta oma silmad üles ja rääkis edasi: „Mina ei tohi mitte nõnda kaebada! Mina ei ole mitte koduta, mina ei ole mitte üksi. Minu kodumaa on üleval ja minu taewane Isa ei jäta mind mitte! — Tõhin ma ühte küsimust ka teie ette panna? Ma näen läbi telgi ukse veel teifi telkisid ja onnisid, ütelge mulle kus mina olen?“

„Teie olete kollase mäelõhestiku kulla-taewajate juures,“ vastas Karli.

„Siis ei saa mina siit tööd leidma. See töö on mulle hoopis tundmata. Kas teil ei ole mõnda muud tööd minu jaoks?“

„Wähe küll, mis sünnis oleks, aga siiski, meie tarvitame inimest, kes meie pesu eest hoolt kannaks.“

Nende sõnade juures maatas Karli teraselt mõerale otja ja lootis, et see jeda ametit enesest saab ära lükkama, aga ta ei siss. Douglaste pale hiilgas rõõmu pärast kui ta jeda kuulis.

„Südamest tänu! Ma saan hea meelega jeda ametit vastu võtma.“

„Siis peate teie iga esmaspäev musta pesu kottu korjama ja laupäeva õhtu jälle termelt ja puhtalt tagasi andma. Aga selle töö juures peate ka sellega leppima kui mõne käest nurisemist kuulete.“

„Ma püüan juba oma kohust truuste täita.“

Rõõmuga tõusis ta üles, tänas kõige lahksuse eest, ja tahtis minna oma le forte-rit otsima, aga Ralph armas, et see parem on kui ta nende telki jääb, ja jeda puhta ja korras peab.

Douglaste rõõm oli rääkimata ja ta igatsus oli mitme mõrra jeda püüda kuidagi oma heategijatele ära tasuda.

Teadmine, et ta enam ilma tööta ei ole, tegi teda õnnelikuks ja ta laulis rõõmuga oma töö juures jõe kaldal.

Warji oli ta oma rõõmsa ja lahke olemisega kõigi kullakaemajate südamed ära mõitnud. Iga üks armastas teda.

„Mina mõin küll temale kõik usaldada,“ ütles Ralph ühel päeval Karlile. „Tema on truu kui kuld!“

Mitte kaua pärast seda näitas ta temale ärapeidetud waranduse kohta.

Pool tundi hiljem astus Karl Kelton talle ja istus kurwa näoga Ralphi kõrvale.

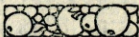
„Kas Douglas teab meie saladust?“

„Sah teab, tema on nii aus ja truu pois! Minu poeg ei mõiks mitte paremini minu eest hoolt kanda kui tema seda teeb. Mina olen juba ammu selle alanduse üle imestanud kuidas tema rahulikult meie kaltsusid peseb ja nõelub.“

Karl ei olnud seda ennemalt nõnda tähelegi pannud, aga ta temale paistis see nüüd nii imelik ja arusaamata.

Pääle lõunat oli üks uus tullakaemaja juure tulnud, ja see oli Duglases lahtilastud wangi ära tunnud, kes warguse pärast pool aastat oli wangis olnud. Karl ei tahtnud seda oma sõbrale ütelda. Ta oleks selle läbi kahtlaseks saanud.

„Waata ette,“ ütles ta ära minnes, „et ta ehk wiimaks oma libistamistega sind ei peta!“

III.

Meestespea.

Röömsla wiliistamisega mõttis Douglas Adair pesu nööri pealt maha ja rullis seda totku. Tema mõis wiliistamisega linnu häält järele teha ja oli selle juures nii õnnelik kui ta oma wiliistamisega mõis mõnda linnukest oma lähedale meelitada. Praegu naeris ta rõõmsasti, üks linnukene oli tema wiliistamise peale wistanud. Korraga astus üks noor tütarlaps põõsastikust wälja ja seisis tema ees.

„D!“ hüüdis tema, mina mõtlesin, et siin üks lõõkene lõõritab, aga kui lähemale astusin, nägin et teie see olete!”

Douglas waatas sõbralikult tema peale, tergitas kübarat ja ütles:

„Teie annate mulle suurt au!”

„Kas teie mõite ka kanaria linnu häält järele teha?“

Selle peale vastas Douglas firtsuamise, firistamise ja wilistamisega, kuni wiimaks tüdruk hüüdis :

„See on ju suurepäraline ! Mispärast ei tarwita teie mitte oma suurt andi ? Teie sees peitub suur anne ja teie tulete siia kullakaewajate pesu pesema ; minge ometi linnadesse ja laske inimesed oma ilusad annet kuulda ! “

„Mina pean seda ülemaks siia jääda ja siin oma lihtsat tööd edasi teha. Minna ei taha mina mitte minna.“

Tütarlaps waatas imestusega tema peale.

„Mees, kes mulle teiest jutustas ütles, et teie pühapäeval ilmasi ei wilista. Mispärast teie seda ei tee?“

„Sellegärast, et mina tahan pühapäewa pühitseda. Siinsed inimesed ei pea sellest päewast midagi. Meile on pühapäew lõbude ja mängude päew, aga et mina seda mitte ei mõi, siis lähen ma üksi ku-

hugi maiksesse paika ja pühitfen seal seda päewa oma kombe ja wiisi järele. Kui mull rohkem julgust oleks, siis palustsin ma neid, et tohiksin neile midagi ette lugeda ja laulda."

"On teil selleks julgust tarwis?" küsis tütarlaps imestades. „Mehed saavad teid tänama ja teile selle eest kõigipidi armastust üles näitama."

"Mina tean, et nad Karl Keltoni laulusid hea meelega kuulavad, aga tema laulab niisugusid laulusid, mis mina mitte kuulda ega teada ei taha."

"Tema on ilus hääl," rääkis ta edasi. Meie elame jälle kõrge mäe peal, ja võime sellepärast kõik näha ja kuulda mis kullakaemajate laagris sünnib. Mõni kord tulen ma ka üsna siia ligidale kui siin lauldas, aga ma ei tohi mitte kauaks siia jääda, sest minu wanaisal ei ole kedagi peale minu. Loodan, et tohin teid järgmisel pühapäeval kuulda! Seameelega tahaks ma teie laulusid tundma õppida."

„Jah, ma saan laulma,“ ütles Douglas mõidetult. Siis maatas ta paluvalt tütarlapse otsa ja küsis: Tõhin mina teie nime teada saada? Minu nimi on Douglas Abdair !“

Tütarlaps naeris kavalalt. Kohe peate teie seda teada saama ütles ta naeratades. Siis pööras ta ümber ja kadus pöösast tükku. Douglas jäi imestades tema järele vaatama — natuke aja pärast kostis laulu hääl tema kõrvu.

Ma tunnen üht lille nii lihtne ja ilus,
Ta õitseb nii vaiksesti põesaste wilus.
Ei paremat sulle ma kindida tea;
See lilleke hüüatse „M e e l e s p e a !“

„Meelepea“, korda Douglas tase, ja rõõmus naeratus mängis tema huulde ümber.

Temale ei olnud see laulu hääl tundmata. Kolme nädali eest oli see tema elu peastjaks saanud. Just need samad sõnad oli tema ka siis kuulnud.

„Kuidas võin ma kind ometi unustada!“ ütles ta tasakesti, mina saan ikka sinu peale mõtlema. Oh kui see mulle ka korda lähets taema teed sulle näidata !“

Ta pööras ümber ja sammus laagri poole. See peal puudus tema kuningas Jerryga kokku.

Mitte kaugel nende ees läks üks tüürus wanakene ja waatas alati kartlikult enese ümber. Korraga pööris ta teelt kõrvale ja kadus põesastikku.

„See oli Gremiit,“ seletas kuningas Jerry. „Tema on nõrgameelne. Ta põdes kaua aega palawiku haigust, muidu oleks ja teda juba ennemalt näinud. Kõik meie poisid on temaga väga sõbralikud, sest ta on „Meelespea“ isa. Tema olla kord prohmessor kuskil uniweersiteti peal olnud. Tema heitis wanas põlmes ühe ilusa noore tütarlapsaga abielusse, ja see suri lapse moodi. Südamel valu ja kurbtus kaotatud abikaasa pärast oli nii suur, et see tema mõistuse peale mõjus. Ta jättis oma ameti ja koha maha ning tuli siia kaugale tühja paika, et siia oma muret ja kurbastust maha mätta.“

„Missugune kurb elu võib see tüll lapsel olla!“

„Ja, see on tõsi, ükšil on see elu küll lapsele. Aga tema mõistab tõikide südamed oma poole mõita. Kui wana sureb, siis ei saa temal mitte raste olema omale uut koda leida. „Kas teie tunnete Meeslespead?“

Douglas punastas ja vastas waike kummardamisega.

„Teil ei maksa sellepärast mitte häbene da! Teie pole mitte esimene, kes tema orjaks on saanud.“

„Uhtlast olen ma täna midagi teie üle kuulnud. Selle kõne sees võib tõtt ja ka walet olla. Kaks kahtlast noortmeest, keda ma kui paha kuulsusega inimesi tunnen on täna siia tulnud ja ennast meie juure tööle taubelnud. See on ikka wana wiis, et niisugused inimesed, kelle selja taga must minemik on, ka teistest tahawad paha rääkida. Kui teie jalgealune laagris eht palawaks läheb, siis tulge minu juure, külap mina siis teie eest seisjan.“

Viimane were till oli Douglase palgelt kadunud. „Mis? mis olete teie minust

kuulnud?" küsis ta maewalt kuuldamalt.
„Mina olen kuulnud, et teie olete oma endiselt peremehelt 10 naelsterlingit (2000 mrf.) ära warastanud ja selle eest pool aastat kinni istunud. On see tõsi?"

„Jah — — see — — on — — tõsi.
— — See on tõsi. — „Sumal aita mind!"
vastas tema maewalt kuuldamalt.

Douglas pööras end ümber ja läks wankuwa sammudega oma telgi poole.

Ribe naeratus tuli tema huulte peale. Kuidas tohtis tema weel Meelespea peale mõelda! Kes pesi need plekid mis raua märgiga tema nime peale olid põletatud?

Douglas astus oma telki ja wiskas raske pesu puntra kuiwanud sõnajalgade huniku peale. Selle peale astus ta pikka-misi laua ligemale, mille pealt Ralph ja Karl omale juba õhtu rooga wõtjivad. Wiimane waatas külmalt tema peale ja temal ei näinud mingit rõõmu Douglast tulemisest olema. Endine wennalik olemine oli kõik kadunud, mis waele nooremehel nii palju rõõmu oli walmistanud.

Ralph waatas teraselt tulija peale.

„Sina tuled hilja — meie hakkasime juba sööma. Karl, kalla temale theed.“

Karl ei teinud ennast kuulmagi ja Douglas walas omale ise theed. Söömise ajal rääkis Karl ainult Ralphiga ja ei waadanud kordagi Douglast peale.

Douglas mõistis kohe, milles see häfiline muudatus seisis. Tema südames oli midagi Douglast vastu.

Tema armastas Karli, ja oleks heameelega tema eest kõik teinud. Ta ei teinud temale mitte sellepärast etteheidet, ja ta ei oleks ka Karli asemel temaga mitte nii ümber käinud.

„Sina oled nii kahwatu!“ ütles Ralph, ja nagu näha, ei maitse sulle toid sugugi. Eht juhtusid sa tütarlapsaga mää peal kofku ja oled eht teda armastama hakanud?“

Karl ümises tasakesti.

„Mina olen haiglane,“ ütles Douglas. „Minul oli täna palju tegemist, ja väljas on nii palav. Ets ole nii?“, ütles ta Karli poole pöörates.

Põlgaw pilk oli Karli poolt wastufeis.

„Minul ei ole aega olnud seba tähele panna,“ ütles Karl lühidalt, tõusis üles ja läks wälja.

„Karl oleks täna küll wõinud pesu kottupanemises sulle abits olla“, ütles Ralph. „Mina olen kindel, et sina seba tööd üle jõu teed.“

Kurb naeratus ilmus Douglase palge peale.

„Minul ei ole mingit õigust seba nõuda.“ Selle peale tõusis ta sõõgi laua juurest üles, ja haikas pesu telkidesse laiali kandma.

„Hoia noormees, et ükski nõop pesu eest ei puudu!“ hüüdis üks juure tulnud noor-
test meestest ja näitas Douglasele rusikat.

Runingas Jerry tõusis piktamisi üles, astus rääkija juure ja lõi teda ühe rusika hoobiga pitali. Selle peale pööras ta sõbralikult Douglase poole, kes ehmatades seisma oli jäänud, ja ütles :

„Wdair, tulge meie juure, laulge ehk wiliistage meile midagi ette!“

See ei olnud mitte kerge ülesanne, mis Douglast käest nõuti.

„Mina ei mõi praegu laulda,“ ütles ta maewalt kuuldamalt.

„No, no, kas seda peab siis kõike nii südamesse mõtma, mis üks eht teine koer ütleb,“ ütles keegi punase juustega inglase sõbralikult Douglast öla peale koputades. „Ega sina ainuke meie hulgas ei ole, kellel minewikust midagi musta järele jäänud on.“

„Seisa wait Croaker,“ käskis kuningas Jerry, „ja nüüd Douglas laula midagi.“

Päale selle kui Douglas ligi pool tundi wilistanud oli, käskis teda üks kullakaewaja ka laulda.

„Tänaseks on küll,“ ütles Douglas, „aga kui teie tahate, siis saan ma iga pühapäew teile laulma, aga ainult selle tingimisega, et ma laulud ise walin.“

Keegi kullakaewaja hakkas ammu tuntud nalja laulu laulma.

Douglas pööras end ümber. Ta teadis et see temale väga raske saab olema, nii-

fugustele inimestele ewangeliumi Õnnis-
tegijast, kuulutada ja ennast hulga inimeste
naeruks panna.

Pühapäewa hommikul tõusis Douglas
wara üles, wõttis oma tasku piibli ja
läks wälja.

Enne kui teised üles tõusid, tuli ta
rõõmsa meelega jälle tagasi ja walmistas
hommiku sööki.

Ralph oli ikka alles haige. Tema ter-
wis tahananes päew päewalt. Karli üle-
walpidamine tema wastu ei olnud mitte
muutnud, ta toimetas nagu ennemalt, ja
ei pannud Adairi tähelegi.

Enne lõunat wõttis Douglas oma
piibli ja läks kõituma sammudega mäe
weerul seiswa suurte puude poole, kuhu
wilusse lullakaewajad juba oli kogunud.

Runingas Jerry nägi teda kõige pealt
ja tummardas sõbralikult teretamisest tema
poole.

„Waadake meie walge tui!“ hüüdis
teegi, „hoia, et sina kõige wähematki wiga
ei tee!“

„Kas sina pead oma suud!“ hüüdis kuningas, „mõni pean ma tulema sind õpetama?“

„No Abair, astuge nüüd meie kessele!“

Abair kuulis sõna ja astus nende kessele. Rohkem kui 60 paari filmi maatasid tema peale. Raugemal teiste taga ühe põõsa ääres, käsi lamba koera kaela ümber pandud, seisis Meelespea ja pani iga Douglaste liigutust tähele.

Douglaste noor heal meeldis kõigile, kui ta oma kõnet algas.

„Mehe! mina tahan täna oma sõnabega jeda teile wälja ütelda, mis mina oma eluga teie keskel siit saabit olen üles näidanud: Mina olen Jumala sõna kuulutaja. Teile on see teada, kuidas Jumala sõna kuulutaja ennast ülewalt pidama peab. Siglaselt ütelda, olen mina teie teener, jeda teie olete ametisse wõtnud ja kellele teie palta makstate, et ma teie pesu pean pesema ja nõeluma. Nõnda on teil õigus minu käest nõuda, et ma oma ametit pean auvasti ülewalt pidama. Nõnda nagu nüüd

teil õigus on minu käest nõuda truudust ja usinust jelles ametis, mis Tema minu kätte on usaldanud. Täna kärib Tema mind tema armastusest patuste vastu rääkida. Mina olen suur patune — teie teate seda.

„Ab, see üks maailmene wiga“, ütles keegi kuulajatest.

„Ei,“ ütles Douglas, „neid on ülearmamata palju. Aga üks suur patt tõi mind ümberpöörmisele. Minu suured patud ja efsitused minu termes elus on armuline Snistegija andeks annud ja oma kalliwere sees, mis folgata risti puu peal joofis, — puhataks pesnud. Tema on meie üleastumised oma peale, wõtnud ja meie süüd kannud, sest ükski inimene maa peal ei jõua patu süüd kanda. Sellest tuli Snistegija maa peale et meid patustid õndsaks teha. Tema on meie pärast waeutatud ja meie üleastumiste pärast rõhutatud, et meil pidi rahu olema, ja tema muhkude läbi on meil terwis tulnud. Tema werine risti surm oli lepitamise ohwriks meie ja Jumala wahel. Waadake, tema

tahab kõik meie süüd kanda ja meile igamest elu anda ja meile ei ole muud teha kui uskuda. Ta ütleb: „Tulge minu juure kõik, kes teie maematud ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist anda.“

Selle peale tõmbas Douglas oma piiblitaskust välja ja hakkas palju häälega ära kadunud poja lugu lugema.

Sügav vaikust valitses kullakaevajate keskel, kui Douglas oma kõnet lõpetas. Mõned waatasid osawõtlikult tema peale, mõned waatasivad maha oma ette.

Lühikese wahet aja järele palusivad nad teda mõnda oma lauludest laulda, ja warsti laulis Douglas maheda häälega:

„Mu suures hädas tulen ma,
Su juure Issand Jumal.
Oh armust andeks anna Sa,
Muul, waesel õnnetumal!
Kõik patu süüd ja kõlwatust,
Kõik möödaläinud rumalust!
Jeesus! Jeesus!
Sind palun ma, Las armuga,
Su waade mu peal wiibida!“

Douglas armas, et nüüd kõik teda
välja naerma saavad, aga seal astus
tuningas Jerry tema juure ja ütles tase-
festi: „Olge head Abair, paluge ka meiega!”

V.

Sahkumise kiri.

Ralphi seisukord läks päew päewalt
ikka pahemaks, nii et tema ravitsejad ar-
vasid paremaks teda Mullwille haigema-
jasse saata. See oli väike linnakene ar-
wata tunni tee kollasest mäe lõhestikust
kaugel. Arstil oli lootust teda mõne nä-
dalise puhkamise järele termelt tagasi saata.

Uhel päewal tuli mana Ermeit laag-
risse ja Karl kutsus teda ühisele õhtu-
söögile. Pärast söömist kui mana üles
tõusis, et koju minna, tõusis ka Karl
üles.

„Mina tulen teiega kaasa herra
Harcout!

„Ah jäta parem tüdruke rahule ja waata ennemine oma patu järele“, ütles wana pilkawalt hirmitades.

Karl punastas miha pärast ja ütles äritatult: „Mina tulen warssi tagasi, Douglas“.

Meelespea teretas teda südamliselt. Tema oli ikka haruldane ja armas mõeras. Raks asja tegid teda filmapaistumaks teiste kullakaewajate seas: Tema oli rohkem haritud ja heast perekonnast. Muutusrihas elu oli teda, siia kullakaewajate hulka toonud.

Beale selle oli tema Meelespea lamba toera elu peastnud ja sellest ajast saadik oli tema süda ja uks Karlile lahti. Karl armastas teda kõige palawama esimese nooruse armastusesega; aga ta ei teadnud mitte, kas tema soov ka kord täide minema saab.

Rui herra Harcourt wälja oli läinud, wõttis noor tütarlaps ilusa kandli kätte ja lastis mõned ilusad sõrvid kuuldamale.

„Rüüd laulge teie jälle Karl, ja mina
begleidin järele“.

Karl waatas õhetawalt armsama peale
ja ütles siis kahetsedes :

„Mina mõin täna ainult lühikeseks
ajaks siia jääda ! Mina laulan ühe ja
siis laulate teie teise laulu, ning siis
pean ma ära minema !“

Seameelega oleks Karl teada tahtnud
kas see ütetus Meelespeale ka kurbtuft tegi.
Aga kui Meelespea selle peale ei wastanud,
ütles ta :

„Minul on täna väga vähe aega
ja sellepärast laulge teie ütsinda ja siis
pean mina ära minema“.

Meelespea wiiwitas üks filmapilt ja
punastas fergesti. Siis aga laulis tema
liigutawa südamega Douglaste laulu, mis
tema jumalateenistuse lõpul oli laulnud.

„Mu suure hädas tulen ma,
Su juure Issiad Jumal.
Oh armust andeks anna Sa,
Mul' waesel õnnetumal !

Kõik patu süüd ja kõlbatust,
Kõik möödaläinud rumalust!

Jeesus! Jeesus!

Sind palun ma, Las's armuga
Su waade mu: peal wiibida!"

„See on ime ilus Karl," ütles ta tasa.
Douglas Udair kinkis mulle ühe piibli, ja kui
ma temaga jälle kokku saan, siis tahan ma
küsida, kas mina ka tõesti — —

Douglase nime nimetamine äritas Karli
wiimase tipuni.

„Beat kus mull asi," ütles ta põlasta-
walt. „Boisikene on warguse pärast wangis
istunud."

Meelespea kaawatasa.

Siis astus ta mõned sammud tagasi,
sirutas oma käed Karli poole ja ütles:

„Karl! Mina ei ole iialgi sind nii ala-
tuks pidanud! Häbi sulle, kuidas julged sa
inimest oma paha meelega nii mustaks
määrida!"

Sõna lausumata läks Karl filmi maha
lühes ulgest wälja.

Telki jõudes wistas ta ennast oma asemele ja tema filmad hülgasivad met-
sikult ning süda kippus wiha pärast lõhkema.

Douglas tõstis oma filmad raamatu
pealt mis ta luges üles, ja küsis :

„Kas saatsid oma õhtu ka armsasti
mööda?“

„See ei puutu sinusse“ oli pahane
wastus.

Douglas waatas jälle raamatusse. Ta
tahtis lugeda Tema pea walutas ja tema
süda oli raske ja haawatud. Wiimaks tõstis
ta jälle oma filmad üles ja ütles pehmesti:

„Karl, kas sina tahad kuulda, kui ma
sulle midagi oma elust jutustan?“

Karl oli nii wihane ja ei teinud esmalt
nagu kuulmagi, pööras wiimaks oma selja
tema poole ja ütles :

„Mina teon kõik, mis mul üle pea
sinust tarwis teada on ja sellest on küll.
Sina oled palju paremine teinud, kui sa
oled ennast natuke tagasi hoidnud ja mitte
õpetaja ametit mänginud. Rahjatsen, et

ma seal mitte sinu juure ei tulnud ja piibelt sinu käest maha ei löönud, sina häbemata petis !”

Hääl jäi temal finni ja ta ei saanud enam edasi rääkida.

„Kas sina seda ei tea.” rääkis Douglas wärisewa häälega, „et just minu sügaw langemine mind sunnib piibelt lugema ja paluma. Ja kui mina inimestele räägin ehk ette laulan, kuidas minu südames on, siis ei ole see ometi mitte ülekohus. Mina tahetseu iga päew ja minut oma pattu. Oh Karl, kui Jumal ta sulle ütsford näidata saab, et ta sina waene patune oled, siis soowiks ja küll, et sinuga armulikumalt ümber käidaks, kui sa seda minuga teed.”

Selle peale astus ta telgist wälja ja tuli alles mitme tunni pärast tagasi.

Järgmine päew oli mõlematele piinlik. Karl näitas nagu nõgastest ümber piiratud olema, igal pool leidis ta põhjust nurisemisets.

Järgmisel pühapäeval, kui Douglas kallataewajatele jälle Snnistegijast rääkis seisis Karl natuke maad teistest eemal, tegi mitmesugusid wigurid, kõhatas ja püüdis tema kõnet segada, aga keegi ei pannud seda tähele.

Uhel päeval kui Douglas jõe ääres oma pesu loputas, tuli Meelespea sinna. Ta oli nii murelik ja kahwatanud.

„Herra Abair, kas teie tahaksite mind aidata? Minu isa on haige — temal on kopsu põletik, hädasti oleks mõnda rohtu tarwis, aga siit ei ole saada!“

Seda rääkides waatas ta paludes Douglaste otsa.

„Heameelega tahan ma teha, mis minu võimuses seisab! ütles Douglas. Tunni aja pärast võin ma Mullvilli minna ja õhtu olen ma jälle tagasi.“

Palama tänuga pööras Meelespea ümber ja jooksis jälle kodu oma haige isa juure.

Ohtu astus Douglas rõõmsa südamega Hancourti maja poole. Meelespea tegi talle uſſe lahti.

„Olge heaks, astuge ſiſſe!“ palus tema. „Mina ootasin teie peale, ja nägin teid tulema.“

Douglas wiimistas ühe filmapilgu — ja astus ſiis ſiſſe.

Selle aja ſees kui Meelespea theed lauale tõi, filmitses ta toa ſiſſeſeadet.

See oli iluſasti ſiſſe ſeatud tuba ja tahtmata lendſiwad tema mõtted tagaſi ſelle aja juure, kus ta temal ſarnane iluſasti ſiſſe ſeatud tuba elu korteriks oli.

Kui Meelespea jälle ſiſſe astus, rääkiſiwad nad üheſt ja teiselt. See oli haruldane päew Meelespeale, kus tema hulga aja pärast jälle haritud inimesega mõis rääkida. Ammu oli ta juba igatſenud Douglasega rääkida ja tema käeſt ühe ja teise aſja kohta ſeletuſt paluda, aga itta ei õnnestanud ſee temale. Nüüd oli tema ſiin, ja ta mõis oma ammu igatſetud küſimist tema ette panna.

IV.

„Herra Abair, ütlege mulle, kas minul on ka osa Kristuse äralunastamisest?“

„Nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski kes tema sisse usub ei pea hukka saama, vaid et igawene elu temal peab olema.“

Pisarad tulivad Meespea filmi.

„See on nii ilus ja armas kuulda, et ma ei oska seda õieti ettefujutada. Keegi ei ole mulle ialgi Ennustegija armastusest rääkinud. Nüüd aga saan ma aru, et see armastus mind juba lapsest saadil on kannud. Ma ei teadnud seda ennemalt, kui teie laagris äratadunud pojast ette lugesite. Seal tundsin ma, et ka mina üks äratadunud tallekene olen, teda hea karjane otsib.“

„On to teid juba leidnud?“

„Mina usun tema tõmbas mind juba sellisamal filmapiigul oma juurde,“ oli mahe

vastus. „Aga nüüd tulge ja maadake minu lille aeda!“ ütles ta rõõmsasti, ja wiis Douglast mäikeste laas weranda poole.

„See on minu suurem rõõm nende lillede eest hoolitseda!“ ütles ta rõõmsasti. „Kui see teile rõõmu teeb, siis kingin ma ühe teile, aga teie peate kõige ilusama ise välja otsima.“

„Mina ei ole seda tänu mitte ära teeninud,“ ütles Douglas. Siis tõstis ta ühe poti õitoma meelespea lilledega kõrgle ja küsis:

„Tahin ma need võtta?“

Kuna tõusis Meelespea palgel. Mõne päewa eest oli Karl seda küsinud ja ta ei olnud mitte lubanud.

„Kas tohin?“ küsis Douglas uuesti ja ka tema pale punastas. Need olid ainukesed lilled mida ta saada soomis aga ta teadis ka kui wähe nende saamijeks temal õigust oli.

„Õtfige ometi midagi ilusamat!“ ütles viimaks Meelespea. „Need on nii igapäevased lilled. Siin on ilusamaid, näituseks sõnajalad!“

Douglas pani sügava õhutamisega lille poti oma asemele ja ütles:

„Mina ei teadnud mitte, et teie neid omale tahate hoida. Mina armastan meelespea lillesid — nemad räägivad minule armastusest — ja tobumaast. Mina olen nii üffit, preili Harcourt.“

„Minu nimi on ka „Meelespea,“ ütles tütarlaps: „Kas ei ole see mitte isearaline nimi? See oli minu ema viimane sõna.“

„Eiis tahan mina teid ka nõnda hüüda kui teie lubate,“ ütles Douglas tõsiselt. „Aga nüüd tahaksin ma hea meelega teile oma elulugu jutustada, kui see teile mitte igaw ei saa olema. Mina tean, et minu effitus teile teada on, aga teie peate rohkem teadma, kui ainult jeda üffikut juhtumist. Kas tohin ma algada?“

Meelespea armsa palge peale ilmus
pehme naeselik kaastundmus ja ta ütles :

„Kui teil usaldust minu vastu on
siis palun rääkida. Hea meelega võtan
ma teie saatusest osa.“

Tänulik pill oli vastuseks. Douglas
toetas oma pea käe najale ja algas oma
kurba elulugu :

„Minu wend Rex ja mina olime
Sidney rikka pangapidaja ainukesed lapsed.
Minu ema suri, kui Rex kahe aastane
oli. Miua olin seitse aastat temast wa-
nem. Rex oli küürakas. Meie armastasime
müga üksteist ja mina pühendasin oma
waba aja temale. Kümne aastaselt astusin
ma gümnaasiumi. Meie ema oli usklik
naisterahwas. Tema palwed töid meid
Sunnistegija juure, esite Rexi ja pärast
mind. Meie olime Rexiga südamest rõõm-
sad, ja andsime endid täiesti Issandale.
Kui mina kaheksateist aastat wana olin
siis suri isa ära, ja jättis pangamaja
suure wõlgadega järele ja kui kõik korral-

datud ning mõlad maksetud olid, seisime meie küllusest üleskasmatud lapsed ilma ühegi pennita uulitsal. Palju otsimise ja kuulamise järel sain ma viimaks omale Melbourni ühte ärisse õpilase koha,

Meie pidime Sidneyst laulumäe ja reisisime suure waewaga Melbourni. Seal üürisime omale väikese katuse aluse toa, ja ma muretsesin nii heasti kui mõisin iseenele ja wenna eest.

Mina sain väga vähe palga, aga ma ei leidnud mingit paremat teenistust. Mina iseenele ei hoolinud, aga see oli mulle walus näha kuidas waene Rex selle all kannatas. Mina ei mõinud temale midagi anda, mis tema haiglase termisele oleks kasutuseks olnud. Viimaks palusin ma omale palga tõrgendust, aga mulle sai ära öeldud. Nüüd otsisin ma omale iga päew uut kohta. Minu peremees sai seda teada ja ütles mind üles. Kuu aega olin ma jälle ilma kohata, siis sain ma viimaks jälle kuhugile teenistust nii-
sama vähese palga eest.

Uhel päewal teadustas arst minule, et minu wend tarwitab tingimata õhu wähetust ja paremat toitu, muidu ei ela tema kaua.

Mis muret see teadus mulle tõi mõite juba armata.

Minu peremees saatis mind kühugile ühte kauba tellimist mastu mõtma, ja kui ma tagasi tulin, oli tema kontorist juba ära läinud. Laua peal seisid kümme kuld tükki. Mina ei mäleta enam õieti mis mina mõtlesin, aga mõni minut hiljem olin kodu ja andsin need kümme kuld tükki Regi kätte.

„Kust sina seda said?“ küsis tema lohtudes.

Seal ärkasin mina omaft rumaluselt.

„Mina warastasin neid, oh Reg. mina warastasin neid!“ hüüdsin ma hädaldades. Mina jooksin poodi tagasi, aga uks oli juba kinni. Mina jooksin kaupmehe elukorterisse, aga tema oli wälja läinud.

V.

Järgmisel hommilul läksin ma wara poodi. Poole tee peal tuli minu peremees ühe politseinikuga minu wastu. Wargus oli amalikaks tulnud. Si aitanud ütski palwe ega kaebamine, mind mõeti fui warast finni ja kohus mõistis mulle kuus kuud." Tema hääl wärises ja filmist tilkusid pisarad. Ka Meelespea pühkis oma märgi filmi.

„Aga teie wend?" küsis ta nuuksudes.

„Mina ei ole teda enam näinud", oli furblif wastus.

„Teda wiidi ühte kaswatusmajasse ja finna suri ta mõne nädala pärast See on tema wiimane „Ela hästi" minule; ehk tahate tema firja lugeda?"

Sellepeale tõmbas ta oma pluuse taskust ettemaatlikult kofku pandud paberi lehe wälja, ja Meelespea luges liigutatult ja aukartuses fureja wiimseid sõnu:

Armas Douglas !

„Praegu olen ma selle otsusele jõudnud, et ma sind siin maa peal euam näha ei saa. Mõne tunni pärast kutsub minu Issand ja Õnnistegija mind oma juure. Kui mina meie armast ema taevast ees leian, siis tahan mina temale ütelda, kui armastades ja ennast salgavalt ja ikka minu eest hoolitjesid. Ka seda õnnetut sammu, mille pärast sa praegn kannatab, tegid sa minu pärast. Snimesed olid väga valjud ja halastamata, nemad ei kuuluud midagi järele ; aga minu armas wend, Jumal on kõik näinud ja sulle andeks anuud. Pea seda ikka meeles.

Mina ei wõi oma sõnadega seda sulle ütelda, kui armas sa mulle oled ! Jumal andku, et meie lahutus ainult lühikene oleks ! Minu ruttan sinu eel ja ootan sind saäl, ja saan sind rõõmuga teretama, kui sa tuled. Seal ei ole mina enam tüürafas. Armas kallis Douglas, truu ja iseene armastuseta wend. Ela hästi — warssi näeme jälle ! Sinu Rex.

Meelespea filmist tilkusid pisarad, kui ta kirja tagasi andis.

„Mina ei tahaks küll teie endine pere-mehe olla“, ütles ta tase. Tema kirista padi saab talle kord küll väga kõwa olema.

Tema ei ole minu wenna kinga paelu
wäärt lahti peastma! Aga mitspäraft ei
räägi teie mitte kõigi kullakaemajatele
kuidas see kõik tuli?"

Douglas raputas pead.

„Mina ei wõi seda neile mitte rää-
kida. See sündmus on minule püha ja
ma ei taha seda mitte neile pillamisetis
jutsutada.“ Ja tõelikult olen mina ikka
waras ja seal ei saa midagi enam muuta.“

„Aga seda ei saa ometi keegi enam
teile ette heitma, kui nad põhjust teavad.
Kas teie olete seda Karlile juba jutus-
tanud?"

„Ei,“ wastas Douglas.

Meelespea mõttis lillepoti meelespea
lilledega, mida Douglas natuke aja eest
oli tagasi pannud, ja ulatas teda temale:

„Wõtke seda omaile,“ ütles ta õrnalt;
kui need lilled teile armastusest ja kodu-
maast räägivad, ehk juudavad nad siis ka
natukene teid teie kurvastuses trööstida.“

VI.

Karl Kestoni wiha.

Kui Douglas tefki astus, tõusis Karl oma asemelt üles ja tema pill langes lillede peale, mis tema käes olid.

„Kus sina olid?“

„Einnas.“

„Käisid sa Ralphi vaatamas?“

„Ei, mina käisin preili Harcourtile rohtu toomas, aga siiski rääkisin ma ühe minuti aega ka Ralphiga ja tema tundis ennast juba palju parema olema.“

„Kuidas sina selle peale oled tulnud preili Harcourtile rohtu tuua?“

Karli armastamata wali kõne wiis tõi were Douglase palgele, aga ta wastas tafa: „Tema ise palus mind seda käiku ette võtta.“

„Andis tema need lilled sinule?“

„Jah.“

„Sinul ei ole mingit õigust nende lilledele üle, need on minu päralt! Anna lillepott heaga siia, ehk ma pruugin wägiwalda!”

Douglas surus armsad lilled tugemasti rinna wastu.

„Kuidas wõiwad nad sinu omandus olla, kui neid mulle kingiti?”

„Anna siia” Karl oli kui meeletu wiha pärast.

„Need on minu, minu ainuke warandus, Karl, mitte nõnda, mitte nõnda — ja purustad lilled ära!”

Karl ei pannud seda tähelegi. Tema wiha oli suur. Hoolimata tiskus ta lillepoti Douglase käest ära. wiskas seda jalgade alla ja tampis nii tawu nende peal, kuni wiimane õiekenne surmatud oli.

Siis wõttis ta ehmatanud Douglase õldest kinni, raputas teda ja pelsis rusikatega, ning lükkas wiimaks teda telgisti wälja.

Eurnu kahwatu — ilma elu märkibeta lamas Douglas telgi ukse ees maas. See jaladuoline waitus tegi Karli rahutumaks.

Mis siis, kui ta omas vihas temale midagi wiga on teinud? Ta tõusis oma istmelt üles ja läks oma ohwrit vaatama. Südametunnistus laebas walusasti tema peale.

See oleks hirmus — aga ta armastas ju ometi Douglasi! Minufene wiha ja põlgtuse põhjus seisis selles, et Karl oli esimene lord oma elus tõsisele patu tundmisele tulnud, aga Douglas ei tohtinud seda mitte teada. Sellepärast püüdis ta oma ärganud südametunnistust niisuguste tegude läbi jälle surmata.

Mis see oli? telgi ukse taga oli hoi-
gami kuulda. Nii siis, tema elas alles. Karl hingas kergemalt ja wistas ennast pitkali oma asemele.

Uhel päewal tuli Meeslespea jälle Doug-
lase käest abi paluma. Tema pale oli
wäga kahwatanud ja filmad nutetud. Tema
isa haigus oli raskemaks läinud. See

oleks Douglastele kõige suurem rõõm olnud kui ta oleks tohtinud Meelespead mingil kombel aidata aga Karli pärast ei mõinud ta seda. Ennem saagu tema, kui Karli süda haamatud.

„Kui hea meelega ma teid, preili Meelespea, ka aitaks aga minul ei ole mingit vilumust haigete ravitsemises. Kas ma ei tohiks mitte Karli kutsuda, temal on selleks rohkem osavust kui minul!“

Puna tuli Meelespea palgele ja ta nifutas nõusolemiseks peaga. Douglas wi-
listas jälle edasi aga selle kõla oli nii
taebliis ja kurb.

VI.

Kui ta pärast seda Meelespea isoomi
Karlile teadustas, ja palus teda temale
abitõõlla, punastas Karl häbi pärast ja
waatas siis temale küsides otõa.

„Kas sina mulle nõnda fätte maksad ?
See on võimata !“

Douglas naeris.

„See on minu wiis !“ ütles ta wiimaks.

Hea meelega oleks Karl tahtnud ühte sõna andeks palumiseks ütelda, aga see ei läinud tal korda, — ja nii läks ta minema.

Douglas astus välja, ja tahtis oma Jumalaga üksi olla. Kui ta wiimaks jälle tagasi tuli ja telli astus, nägi ta Karli seal ehmatanud ja äritatud palgega seismas, üks pilk telgi nurka ütles temale kõik mis sündinud oli. Maa oli üles kaewatud — kuldne warandus oli warastud.

„Ah selle pärast olid sa täna nii lahke mind preili Harcourt'i juure saatma !“
kõlendas Karl wiha pärast ja võttis haamri fätte.

„Sina oled minu kulla ära warastanud. Waras salalik ! Kuhu peitsid sa seda ? Räägi — muidu saan ma juba fundima sind tõtt rääkima !“

Tahad sa sellega siis ütelda, et mina sinu kulla waras olen?" ütles Douglas sügawasti haawatult. „Jumal ondu sulle andeks!"

„Tahad sa ennast veel puhtaks pesta? Silmapilt tule ja lähme kuninga Jerry juure!" Sellepeale lükkas ta õnnetumat noortmeest telgi uksest wälja. Oli juba hilja aga asi ei annud edasi lükkata. Natuse aja pärast oli kuninga Jerry tell kohtuhojaks muutunud.

„Karl Kelton, teie olete pidanud mulle oma kulla leidusest teatama!" algas Jerry. „Mina olete siis teile mõned ustawad mehed ligi annud ja teie olete wõinud oma warandust kindlasse kohta wiia. Ja nüüd Douglas Adair, — meie ei taha praegu mitte teie möödaläinud elu peale mõelda. Meie rehtendame selle järele, kuibas sina meie juures oled elanud. Nagu Karl räägib, oled sina ainukene, siis ei maksa sinul mingisugune salgamine. Utle meile kus kuld on, ja sinu ainukene karistus saab olema, et sa meie juurest pead lahkuma."

Douglas oli furnufahwatu.

„Mina ei ole seda kulda mitte warastanud ; Jumal teab, et mina ilmasüüta olen !“ ütles Douglas.

Karl tahtis tema peale karata, aga kuningas Jerry hoidis teda tagasi.

Sügam waltus walitses tellis, kui kuningas Jerry kohtu otsuse ette luges. Ta uskus kindlasti, et waene noormees ilma süüta selle õnnetuse sisse sattunud on.

„Douglas Abdair,“ algas tema, kui sina tugewam oleks, siis saaksin ma sind kapihoopidega sundima tött rääkima. Nüüd aga saad sina selle puu külge kinni seotud, kunni sa oma süüd üles tunnistad. Sa kui sa seda teinud oled, siis pead sa meie seast lahutama. Iga üks, kes aga julgeb sinu kõdikuid lahti peasta, ehk sulle muud toitu tuua, kui leiba ja wett, peab sinu karistust kandma. Dösel mõid sa kõidetult magama heita.

Croakew, wii teda ära !

VII.

Andeksandmine.

Sellel ööl ei saanud Karl magada. Rahutumalt käis ta edasi tagasi. Öhtune Meelespea juures käimine oli tema lootused purustanud. Ta oli temale oma armastust amaldanud, aga mitte vastuarmastust leidnud. Meelespea oli nagu ikka lahke tema vastu, aga natuke tagasihoidlikum, kui ennemalt.

Bana Eremiti ei olnud Karl näinud. Tema oli oma haiguse peale vaatamata wälja läinud. Tema waimuhaigus läks ikka pahemaks ja Meelespea kartis sagedasti temoga üksi jääda.

Ta nüüd see hirmus wargus.

Aga mis siis — kui Douglas mitte waras ei ole?

Mis siis, kui tema teda ilmasüüta süüdistas?

Miks pärast armastasid kõik Douglast ?
Küll sellepärast, et tema aus ja õiglane
igas kohas oli. Kui pikameeleline tema
oli ja kannatlikult kõike kurja kannatas.

Ta niisuguse mehe peale oli tema ras-
tet kaebtust tõstnud.

Ahastades ja nuuskudes langes ta
põlvede peale. Ta teadis väga heasti,
et tema ära kadunud poeg oli, aga ta ei
julgenud veel oma armia taewase Jäa pale
ette ilmuda.

Hommiku wara ruttas ta kuninga Jerry
juure.

„Olge head, laske noormees wabaks,“
ütles tema liigutatult. „Tema ei wõi
waras olla!“

„Aga kes siis?“ küsis Jerry.

„Mina ei tea mitte, aga ma usun
kindlasti, et Douglas wargusest midagi
ei tea.“

„Aga eila ei uskunud sina mitte?“

Karl naeris kurwalt.

„Mina olen tundmisele tulnud, et mina mitte nii hea inimene ei ole, kui tema; laske teda lahti!“

„Mitte mina ei olnud see, kes teda seal piinapuu külges oleks näha tahtnud“, ütles Jerry teravalt.

„Hea küll, kui tema minule wannub, et tema warastatud kuulaft midagi ei tea, siis tahan ma teda lahti lasta.“

Kui kuningas Jerry Douglaste juure läks, waatas see temale rahulikult otse.

„Douglas, mina ei wõi enam wälja kannatada, et sina siin kõidifutes oled — see teeb meid kõiki haigeks. Müüd wanni mulle kõige selle juures, mis sinule püha on, et sina midagi warastatud kuulaft ei tea.“

Douglas ehmatas niisugust küsimust kuuldes.

„Mina ei wõi mitte wanduda“, ütles ta rahutult.

„Eiis tead sa sellest wargusest? Nii oled sa siis eila meile walestanud?“

„Mina ütlesin eila teile tõtt.“

„Oled sina seda mõtnud?“

„Ei ole.“

„Tead sa, kes seda tegi?“

„Jah.“

„Ütle mulle tema nimi!“

„Mina ei või mitte!“

„Kuidas sina ei või?“

„Mina ei taha seda mitte!“

„Siis seisja nii kaua siin, kunni sa tahad!“ ütles kuningas Jerry, pööras ümber ja läks ära.

Õhtul läks Karl Meelespea juure. Tütarlaps teretas teda tagasihoidlikult.

Kas sina tead Karl, kes on see finni-seotud mees seal all ja mis on tema teinud?

Sügavad kurvastuse jäljed tema priske pale peal läksid veel sügavamaks kui ta vastas:

„Douglas Abair.“

Sellepärast seletas ta, kuidas see kõik oli tulnud. Meelespea kuulas põnemusega, ilma et ta oleks teda oma küsimustega seganud.

„Karl, temo on ilma süüta, ta ei ole seda mitte teinud!“ ja ta jutustas seda juhtumist nõnda, nagu ta seda Douglassi käest oli kuulnud.

Karl kuulas osamõttlikult tema jutustamist ja ei julgenud filmi üles tõsta.

„Paluge teda seda kirja teile näidata mida Rex temale on kirjutanud,“ ütles Meelespea nutuse häälega, siis laate teie kindlasti uskuma, et tema teie sulda mitte ei ole mõtnud. O, kui wali ja ülekohtune olete teie tema vastu olnud!“

Karli pea wajus ifka madalamale. Ta teadis et ta ülekohtuselt oli toimetanud. Ta tundis, et ta Meelespea armastust väärt ei ole. Isedranis sel filmapiilgul näitas temale kõik kadunud olema. O, kui palju kõrgemal seisis Douglas!

Ta tõstis viimaks oma pea üles ja hammustas oma huulesti.

„Mina pean laagrisse tagasi minema,“ ütles Karl, „aga laske mind ometi teie lillesi vaatama!“

Meelespea wiis teda lilledega juure.

„Meelespea,“ ütles ta märisema häälega, teie andsite Douglasile poti meelespea lilledega.“

„Ja!“ vastas ta ilma tema peale vaatamata.

„Mina purustasin need lilled ära, sest et teie neid temale andsite ja minule keelasite. Tema oli nii kallimeelne ja ei rääkinud seda teile. Nüüd näen ma siin neid sanu lillesi, — kas teie ei tahaks neid mulle kingida?“

Meelespea oli väga kahwatuks muutunud neid sõnu kuuldes. Nüüd waatas ta waljult tema peale.

„Ja teie julgete niisuguse teo järele seda palwet weel forrata?“

„Ja ma ei palu neid omale, waid temale. Sellepärast ma tulingi täna siia. Ma tahan tema käest andeks paluda!“

Sõna lausumata andis Meelespea lülle poti tema kätte ja ta läks kohe minema. Kest õo oli kätte jõudnud, tulla-kaemajad magasid magusasti. Kui Karl teadis, et kõik magavad, tõusis ta üles ja läks Douglaste juure. Tema ligi jõudes jäi ta seisatama — Adair rääkis — ta palus.

„Jä anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte mis nemad teevad,“ kuulis ta Adairi paluma.

„D, Douglas! Douglas!“

Pool nuttes jooksis ta tema juure ja mõttis tugewasti tema ümbert finni. Douglas lasi oma pea tugewa tulla-kaemaja rinnale vajuda. Hull aega ei rääkinud kumbki sõna. Viimaks lasi Karl teda lahti ja sirutas lillepoti tema poole.

„Vaata, ma sain neid täna sinule,“ ütles ta pihkamisi.

Kõõmus naeratus mängis Douglaste huulte ümber, kui ta lillepoti peale waataz.

, Meelespea sinule — ja lilled mis tema nime kannavad, minule!“ ütles ta taja.

„Ei, mina olen jee, kes peab! tagasi astuma — mine sinna, ma tean sina saad leda õnnelikult tegema. Oh Douglas anna mulle andeks!“

„Kõik on unustud! ütles ta õrnasti. Aga sinu armastuse tegu tahan ma meeles pidada: sina pesid minu jalgu, andsid mulle süüa ja öömaja. Jumal ta:sub seda! Aga kui sina teada said, et mina warguse pärast juba ükskord olen finni istunud, siis on üsna loomulik, et sinu mõte warguse pärast minu peale langes. Mina tahtsin kord sinule oma elulugu täiesti ärarääkida, aga — — —

„Oh ära räägi,“ ütles Karl nuttes, ära mäleta mind enam, hirmsat metsikut inimest. Minul ei ole nii kui nii õl ega päemol rahu. Meelespea on mulle kõik juba rääkinud, mida ma mitte sinu kätt kuulda ei tahtnud. Oh Douglas, kui

maljusti ja ülekohtuselt oleme meie sinuga ümber käinud, kas ma tohin sinu wenna kirja lugeda ?

„Udair oli wait. Temal oli väga raske seda palwet täita. Ta mõitles raskesti iseenesega. Aga tema hea süda mõitis.

„Wõta, ta on minu pluuse taskus. Sa pead ise üles otsima, minu käed on seotud.“

Rui Karl oli kirja lugenud, jooksis suured pisarad tema filmist. Sõnalausemata pani ta kirja tagasi tema tasku.

„Douglas, kas sa ei wõi mulle mitte ütelda, mis sina meie kullast tead ? Rui see oleks üksi minu oma olnud, ei oleks ma seda mitte enam küsinud, — aga seal on wana waene Ralph — ja Meelespea wähe.

Rohkem ei tahtnud ta enam midagi ütelda. ja sellest oli ka küll sõbra mõtteid lugeda.

Järgmine päew oli veel palawam kui mööda läinud Järelandmata palus Karl

Udairi eest aga kuningas Jerry oli järel-andmata. Temal ei olnud mingit halastust warga wastu, kes oma päewafelset tegu kõwasti salgas.

Wastu õhtut hakkas Douglas wilitama, see oli niisugune kõla, mis laagris wiibijaid hirmuga täitis. Kuningas Jerry ja keegi tugew kullakaewaja läksid wälja waatama. Juba poole tee peal tuli Gremiteni tütar neile wastu. Ta jootsis hingeldades suure rutuga neile wastu.

„Laste teda lahti, laste teda lahti!“ kisendas ta nende juure jõudes. Karl oli ka sinna tulnud ja toetas wäsinud tütarlast.

„Minu isa, minu waene isa on kulla ära warastanud!“ hüüdis ta hädaldades. „Mina nägin teda, kui ta kulla tükkisi waatas ja ta ütles mulle, et ta on seda Kalpsi telgist warastand!“

Nüüd teadsid mehed, et Douglas armastuse pärast oli wäsinud.

Wärisema kättega peastis kuningas Jerry ta kõidikud lahti. Douglas Abdair oga wilistas edasi — nagu hullumeelne.

VIII.

Lahkumine Kollasest mäe- lõhestikust.

Noor poisikene jooksis ruttu arsti järele Karl teda palunud ja ütelnud oli, ta pidada nii ruttu kui wähegi võimalik jooksuma.

See ei olnud mitte pikkaline haigus. Walawik oli kõige kõrgema kraadini tõusnud ja haige terve leha wärises.

See oli kohutaw surejat noortmeest laulmas ja wilistamas kuulda.

Karlit piinas südametunnistus, ta ei leidnud rahu kuskilt.

Korraga näitas, nagu oleks haige meelemärgusele tulnud.

Douglas maatas armastawa pilguga Karli peale. „Waata“, ütles ta, „ma ei

mõinud armastuse pärast teda ära anda. Kui mina esimese õõ puu küljes finni seotud olin, siis tuli äkitselt wana Gremit minu juure ja näitas mulle kulla kotti ja ütles et ta olla kuulnud kui teie selle äle rääkisite. Müüb olla ta seda warandust Meelespea tarwis warastanud. Olets mina waba olnud siis olets teie oma kulla warsti tagasi saanud, ja keegi ei olets teada saanud, kes seda warastas. Ja et mul mõimalik ei olnud seda teha, siis otsustasin ma parem ise kannata, kui teda kannatamas näha.“

„Karl,“ rääkis ta jostitades edasi, „pane see kiri minu rinna peale — anna need lilled minu tätte ja siis Karl — ma palun sind, — anna mulle ükskord — juub . . ! Aga ei — mitte praegu — ei — — — pärast — — — — “

Tunni aja pärast tõusis jälle palawik, ja ta hakkas sonima.

Järgmise päewa hommikul oli tõik wainne. Douglaste lapselik pale seisis liigumata ja külm. Suuled naeratasid.

Palja peaga astusid kullakaemajad tema telki, et wiimast korda oma seltsimeest jumalaga jätta kes lühikest aega nende testel oli elanud.

Mitmed tulid nutetud filmabega sealt mälja. Reegi ei teadnud, mis see wäikene meelespea lillekimbuksene tema täes tähendas. Enamasti kõik awalbasid soowi temaga taewas kofku saada.

Peale lõunat tuli Meelespea sinna. Karl juhatas teda furnu telki ja jättis teda furnuga üksi. teda ta elawalt nii wäga oli armastanud.

Karl oli temale oma wiimast soowi awaldanud, ta teadis et see saab täidetud.

Järgmisel päewal oli matus. Karl seisis palja peaga tema haua taldal ja jutustas läbi nutu lahkunu waewarikast ja ennastsalgawat elu.

See oli tema esimene haua kõne. Mees, kelle lahtrise haua juures ta seisis, oli suurt muudatust kullakaemajate testele toonud.

Nädal hiljem põlmitas Rorl märskle hana künkal ja istutas ettemaatlikult mäikesi lillekesi sinna peale. Palamad pisarad jooksid ta filmist, kui ta üles tõusis.

Järgmisel hommikul oli ta kollasest mäelõhestikust kadunud.

Ta ei tahtnud oma jagu kulda mitte enesele pidada: truu noor süda oli ennast sellepärast ohwerdanud. Warsi peale selle oli ka ülemol mäe harjol majakene tühi. Harcourt oli surunud ja Meelespea ära reisinud.

XI.

Meelespea saab mõidetu.

Nastab läksid mööda.

Glusa wäljanägemisega talupoja maja ukse ees rääkisid kaks meest elawalt. Teine rääkijatest lõi sagedasti fise mise

Kurvasi'se pärast filmad maha. Tema sõber vaatas kaastundlikult tema peale ja ütles :

„Ütle Karl, kui kaua tahad sa niisugune kurb itka olla? Mikspärast surmad ja oma noort ilu! Jäta kord need wanad kurvad mälestused maha! Sinu filmad, nagu ma näen, räägivad itka veel Meelespeast, ehk ja küll huultega temast sõnagi ei räägi. Sa tead, ta elab ainult mõne tunni tee siit eemal, mõta jõuda rindu, — mine tema juure ja tunnista temale oma armastust!

„Mina ei mõi mitte,“ ormas Iver, mina ei mõi mitte! Minu süü on ülepeasemata kuristikuks minu ja tema wahel. Mina orwan, tema põlgab ja wihtab mind, sest ta armastas Douglast.

„Seda tegime meie kõik. Ometi, nagu ma tean oli Meelespeal ainult sõpruse tunne Douglast vastu, et ta sind ei põlga — tean mina ka! Mine julgesti tema juure, ma tean, et Douglas seda

Õige paremine näeks, kui sa tema lille oma aeda istutaks ja seal marjaks."

Need sõnad mõjusid.

Kaks päeva hiljem seisis endine kullalaewaja Karl Kelton Melbourni lähedal ähes ilusas suvemajas vastumõtniise toas. Tema pill wiibis tuttawa kandli peal, kui uks lahti läks ja Meelespea sisse astus. Karl oli esimene, kes rääkima hakkas, õige wiisakuse peale waatamata, paistis tema kõnest siiski mehelik iseteadmus.

"Minu armastus on ikka suuremaks ja tugewamaks saanud, ma ei wõi enam oma tundmusi maha suruda. Mina tean, et ma sinu wäärt ei ole, aga kui minu armsam lillele ennaft tahab minu hoole alla usaldada, siis tahan ma teda ikka armastuses oma käte peal handa.

Meelespea wakis.

"Minu armsam, kas sinul ei ole siis minule midagi ütelda," küsis Karl.

Meelespea tõstis oma hallid filmad üles ja ütles kogeldades :

„Minult seba, et ma sind armastan,
— — — mina olen sind ikka armasta-
nud, — — — ainult sind!“ — — —

*

Karl ja tema noor proua wiibisid kuu aega pulma reisul. Nad käisid mitmes ilusas kohas ja tegid pika pulma reisu. Ühel päeval tulid nad kollase mäelõhestiku lähedale. Glawalt tuletas see koht neile möödaläinud juhtumisi meelde. Ei läinud küll ühte päewa mööda, kus nad endistest päewadest ja läbielamistest kollases mäelõhestikus ei rääkinud.

„Ma tahan ühte kohta siin veel maa-
data, enne kui meie koju läheme,“ ütles
Karl. Meelepea mõistis kohe miisparast
Karl siia oli tulnud. Ma tahan Douglase
haua juure minna,“ rääkis ta edasi, „seal
põlmitada ning Sumalat tänada, et ta
mul minu süüd on andeks annud, ja
minu elu õnnelikuks teinud.“

Järgmisel hommikul läksid nad sinna.

Meelepea kartis, et ehk nad seba
kohta ei saa enam üles leidma. Aga

Karl naeratas. Ta oli waimus alati Douglaste hõuakäntal wiibinud ja iga põesast seal meeles pidanud.

Ühe kättega wõttis ta oma abikaasa kätte alt kinni ja teisega lükkas ta rohtu ja puuotsi tee pealt kõrwale, nii läksid nad mäelõhestiku mööda edasi. Nende tee wiis neid jõe äärest mööda, kus Douglas oli laulnud ja wilet puhunud. Siis astusid nad ühe wäikese mäe kingu otsa ja jõudsid wiimaks puudest warjatud lageda platsile

„Ü“, hüüdis Meelespea taise häällega, siin see on! Karl wõttis wäikses oma tübara peaft

Nende ees seisis ilusasti kasehitatud hauaküngas, üleni meelespea lilledega kaetud — — — — —

